

štění rozsudku, jsou všechna vyděšena a rozrušena, na celém těle třásla, a v bráně ústavu musela usednouti, by neklesla. Nelze tedy ani s vlastního hlediska zmatečností stížnosti uznati, že neprávem v tomto nakládání s Č-ou bylo shledáno omezování v její osobní svobodě, jaké předpokládá § 93 tr. zák.

Čís. 1436.

Zákon o útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

»Zlým nakládáním« jest každé protiprávní, okolnostmi neospravedlněné, nepříjemné působení na tělo napadeného, jež nemusí samo o sobě býti spojeno s porušením tělesného zdraví, ale má v zápětí přechodnou nevolnost.

Zlo, jímž h r o z e n o, nemusí býti bezprostřední.

V tom, že nalézací soud, ač použil mimořádného zmírnění a přeměny trestu, nesešel pod zákonnou sazbu, nelze spatřovati důvod zmatečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1924, Kr I 558/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných Ferdinanda V-a a Karla K-e do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. června 1923, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem Šu 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Ohledně obžalovaného Ferdinanda V-a je zjištěno, že uchopil napadeného továrního ředitele S-a pod pažď levé ruky, že tak učinil i jeden z druhých dvou obžalovaných s pravou rukou S-ovou a vyžývali ho, by šel s nimi do schůze dělnictva, kde se jednalo o zoufalé situaci nezaměstnaných. Když to odmítl, počali obžalovaní důrazně na něho doléhati, by šel s nimi do schůze, a snažili se ho, když se stále bral opačným směrem, v cestě zdržovati a obrátiti nazpět k hotelu, kde se schůze konala. Nalézací soud shledal v tom, že obžalovaní S-a zadrželi, obstoupili, za ruce drželi, zlé nakládání, předsevzaté za tím účelem, by bezprávně na něm vymáhali, by něco konal, totiž by se s nimi vrátil do schůze, a uznal stěžovatele vinnými přestupkem dle Šu 1 zákona o útisku. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., namítá stížnost, že zákonný znak zlého nakládání ve smyslu Šu 1 zákona o útisku není splněn. Rozumí prý se pod zlým nakládáním násilnický nebo hrubý čin, směřující k tomu, by byla způsobena napadenému tělesná újma; v tomto případě nemůže prý však býti řeči o zlém nakládání, naopak jde pouze o nezpůsobné chování. Stížnost je bezdůvodna. Útisk ve smyslu Šu 1 citovaného zákona může mezi jiným záležeti ve zlém nakládání, nebo způsobení újmy na těle, svobodě, cti, majetku, výdělku, nebo v pohrůžce takovou újmou. Pojem zlého nakládání není v zákoně blíže vyložen. Pojem ten, objevující se též v četných ustanoveních obecného zákona trestního (§§ 122 b), 143, 195,

306, 413 a násl., 496), vyplývá však z přirozeného významu samého slova v souvislosti s jasným úmyslem zákonodárce, patrným srovnáním citovaných míst zákona, jakož i ze srovnání alternativ, v §u 1 zákona o útisku uvedených, kde vedle zlého nakládání vytýká se zvláště způsobení újmy na těle. Dle toho je pojem zlého nakládání povšechně vyčerpán každým protiprávním, okolnostmi neospravedlněným, nepříjemným působením na tělo napadeného, kteréžto působení samo o sobě nemusí býti spojeno s porušením tělesného zdraví, ale má v zápětí přechodnou nevolnost; tělesná újma je proto vůči zlému nakládání pojmem užším a uvádí se v zákoně jako zvláštní prostředek útisku. Posuzuje-li se význam slov »zlé nakládání« s tohoto hlediska, nemůže býti pochybnosti o tom, že obžalovaní tím, že S-a zadrželi a důrazně na něho naléhali, aby se odebral s nimi, kam oni chtěli, s ním zle nakládali, zvláště když se přihlíží k dalším okolnostem výstupu, že mezi tím vzrostl zástup dělníků asi na 15 hlav, takže počínání obžalovaných jevílo se pro napadeného citelnějším a hrozivějším. S. vyprostil se z nepříjemné situace jen tím, že požádal kolemjdoucího Františka K-a o přispění, na jehož zakročení podařilo se mu pak uniknouti. Poněvadž obžalovaní dle zjištění rozsudku dopustili se vylíčeného zlého nakládání na S-ovi za tím účelem, by ho bezprávně přiměli k tomu, by s nimi šel do schůze, tudíž by bezprávně na něm vynutili, by něco konal, je podřadění činnosti obžalovaného pod zákon bezvadné a není tu proto oprávněného důvodu ke stížnosti.

Pokud jde o obžalovaného Karla K-e, běře ohledně něho nalézací soud za prokázáno, že vyzýval dav dělníků proti S-ovi slovy »zakruťte mu krk«, že mu vyhrožoval slovy, »neopustí-li ten prašivý pes do 24 hodin K-e, bude zničen«. Hodnotě tato slova co do jejich významu a dosahu, dospěl nalézací soud k přesvědčení, že obsahují pohrůžku újmou na těle. Popírajíc povahu užitých slov jako vyhrůžky, prohřešuje se stížnost na zásadě §u 258 tr. ř. Neboť otázka vyšetření smyslu nějakého myšlenkového projevu, totiž toho, co jím chtěl obžalovaný říci, zda to, co tvrdil, či něco jiného, a zda jím chtěl zejména pohroziti nějakým budoucím zlem, spadá do oboru otázek rázu skutkového, poněvadž o ní rozhoduje soud nikoliv na základě činnosti právnicky posuzující, nýbrž cestou činnosti skutkově uvažující a zjišťující a poněvadž získaná takto skutková zjištění a skutkové závěry tvoří teprve podklad pro právní posouzení případu. Namítá-li stížnost, že výrok byl pronesen jen proto, že obžalovaný byl silně rozčilen tím, že ředitel S. střílel do davu, neuplatňuje tím ničeho, co by opodstatněnost soudcovského výroku mohlo zvrátiti, poněvadž rozčilení o sobě nevylučuje ještě povahu výroku jako vyhrůžky, nýbrž má jen význam jako polehčující okolnost při výměře trestu. Tvrzením, že obžalovaný nevyřknuv slova v úmyslu, by se S-ovi ublížilo, nedoličuje stížnost po zákonu dovolávaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., nýbrž brojí opět nepřípustně proti přesvědčení soudcovskému, získanému na základě volného hodnocení průvodů (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). Ke skutkové podstatě vyhrůžky dle §u 1 zákona o útisku se nevyhledává bezprostřednost zla, jímž hrozeno, poněvadž zákon ani dle doslovu ani dle

smyslu nerozeznává, zda bylo zlo předpověděno pro dobu bezprostředně nastávající, či pro bližší nebo vzdálenější budoucnost; rozhodným je pouze, zda projev, že nastane zlo, byl pro napadenou osobu zřejmý a způsobitý, by účinkoval na vůli napadené osoby ve směru pachatelem chtěném. Ježto i tento obžalovaný pronesl vyhrůžku v úmyslu dle §u 1 zákona o útisku předpokládaném, nestala se ani jemu odsouzením dle tohoto místa zákonného žádná křivda.

Důvod zmatečnosti čís. 11 §u 281 tr. ř. shledává konečně stížnost v tom, že soud, ačkoliv použil při výměře trestu ustanovení §§ 266 a 260 b) tr. zák., nešel pod trestní sazbu §u 2 zákona o útisku (vězení od 8 dnů do 3 měsíců), nýbrž odsoudil oba obžalované do vězení na 1 měsíc. Leč uplatňovaný důvod zmatečnosti není opodstatněn v žádném ze směrů, v čís. 11 §u 281 tr. ř. výlučně uvedených; neboť citovaná ustanovení §§u 260 b) a 266 tr. zák. nepředpisují nutkavě, by soud při jich použití šel pod trestní sazbu, nýbrž zůstávají to volnému uvážení soudcovskému, jak tomu nasvědčuje slovo »může«, v obou §§ech uvedené. Nejde tu proto o porušení nějakého pro soudce závazného předpisu, jak to má čís. 11 §u 281 tr. ř. na zřeteli, nýbrž o výron volného rozhodování soudu.

Čís. 1437.

Otázky porotcům. P r á v o soudu, dáti eventuální otázku, není vázáno předpoklady, za kterých jest soud podle §u 320 tr. ř. k tomu povinen. Stačí, že možnost, pojatá do eventuální otázky, není výsledky jednání přímo vyloučena.

Poměr manželský jest zvláštním závazkem podmiňujícím vyšší sazbu trestní (§ 142 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 5. ledna 1924, Kr I 777/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Táboře ze dne 26. října 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabiti dle §u 140 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatek §u 344 čís. 6 tr.ř. spatřuje stížnost v tom, že soud proti předpisu §u 320 tr. ř. dal porotcům eventuální otázku na zločin zabiti, jakkoli ani žalobce, ani obžalovaný ani obhájce nepřednesli okolností, které by na tento zločin poukazovaly. Uznal-li soud potřebu otázky eventuální, byla by prý přišla v úvahu jen otázka na přečin dle §u 335 tr. zák., protože obžalovaný, jenž svou manželku dle tvrzení obžaloby nejprv omráčil, dal pak její hlavu do smyčky v domnění, že jest mrtva, by stopu svého jednání zahladil. Než stížnosti nelze přisvědčiti. Ve příčině otázky na přečin dle §u 335 tr. zák. jest sama stížnost na stanovisku, že okolnosti, tento přečin zakládající, při hlavním přelíčení ni-